

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 avš., (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink;
za oglasne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljša vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na dodatno izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta K 3-10
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna
pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštano-branilnični račun št. 841-652.
Telefon št. 1157

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

BRZOJAVNE VESTI.

Iz avstrijske zbornice.

Tiskovni odsek.

DUNAJ 13. Tiskovni odsek je imel danes predpoludne sejo. Na dnevnem redu je bil najni predlog posl. Mühlwerta glede dovoljenja kolportaze tiskovin, in predlog posl. Sylvestra glede načrta tiskovnega zakona. Tekom debate se je od nekaterih strani izrazilo pomisleke proti temu, da bi se dovoljenje kolportaze izvezlo iz kompleksa tiskovnega zakona. Dr. Adler je označil kakor potrebno, da se zasliši pravosodnega ministra, katero stališče da zavzema nasproti načrtu o tiskovnem zakonu, da se odsek prepriča, je li nade, da pride do uresničenja tiskovnega zakona. V tem slučaju bi se lahko s tem združile dopuščenje kolportaze, sicer bi treba to poslednje vprašanje takoj urediti. Tozadevno je bil vsprejet nastopni predlog: Odsek naj sklene, da stavi predlog posl. Sylvestra, ki je predložil načrt tiskovnega zakona, za temelj razprave. Nadalje naj odsek povabi pravosodnega ministra, da naj v prihodnji seji precizira svoje stališče.

Kvotna deputacija.

DUNAJ 13. Kvotna deputacija je imela danes predpoludne sejo, o kateri poročajo: Baron Schwegel je poročal o predlogu vlade glede znižanja avstrijske kvote za 2 odst. ter nasvetoval, naj se predlog vsprejme. Uvela se je daljša debata, na kateri so se skoraj vsi člani izjavili za predlog vlade, le posl. Ellenbogen in Kaiser sta zahtevala, naj se kvota razdeli po številu prebivalstva v razmerju 58 42 in naj se v bodoče ne uporabljajo več carinski dohodki v pokritje skupnih stroškov. Razprava se je potem odgodila na ponedeljek.

Nagodbni odsek.

DUNAJ 13. Nagodbni odsek je danes predpoludne nadaljeval generalno debato o nagodbnih predlogih. Govorila sta poslanca Okuniewski in Choc, poslednji v češkem jeziku, potem sta govorila še poslanec Suklje in Grafenauer. Nato je bila razprava do 3. ure popoldne prekinjena.

Posl. Suklje je v imenu „Slovenskega kluba“ izjavil, da isti ne odklanja nagodbe vzlic mnogoterim pomislekom. Govornik je zagovarjal ustanovitev velike avtonomne Hrvatske, ki bi združena z Dalmacijo in z zasedenimi pokrajinami in v organizirani zvezi z ostalo monarhijo bila le v splošno korist države.

Posl. Ploj je naglašal, da so dalmatinski poslanci, če tudi glasujejo Slovenci v prvi vrsti radi dolenjske železnice za nagodbo, vzlic gradnje dalmatinskih železnic z ozirom na obupen boj njihovih bratov na Ogrskem proti nagodbi. Posl. Pergelt je zagovarjal gospodarsko politiko v velikem obsegu, da bo država leta 1917 pripravljena za vse slučaje. Prihodnjajutri.

Novi minister deželne brambe.

DUNAJ 13. Minister za deželno brambo postane, kakor se zatrjuje, FML. Georgi. Georgi je še mlad človek in pristaš dveletne vojne službe.

Naslednik dr. Ebenhocha.

DUNAJ 13. Kakor naslednik ministra Ebenhocha za mesto goreneavstrijske deželne glavarja se imenuje Grashöck, knez Starhemberg in baron Kast.

Trgovsko društvo v Trstu.

DUNAJ 13. „Wiener Zeitung“ je objavila: Minister za notranje stvari v sporazumu z ministroma za trgovino in finance je podelil dr. Aleksandru Afenduli, Adolfu Dinkelspielu in Viktorju Venezianu v Trstu dovo-

ljenje za ustanovitev delniškega društva pod naslovom (italijansko, nemško, francosko in angleško) „Tržaško delniško društvo“ s sedežem v Trstu in potrdila pravila društva.

Ogrska zbornica.

BUDIMPEŠTA 13. Poslanska zbornica je nadaljevala debato o ogrskem samostalnem carinskem tarifu. Posl. Grahovac je v hrvatskem jeziku govoril o ogrsko-hrvatskem nagodbnem zakonu, predsednik ga je ponovno opomnil, naj se drži predmeta. (Velik nemir pri Hrvatih.) Govornik je potem prešel na razmerje Hrvatske do Dalmacije in reinkorporacije Dalmacije, nakar mu je predsednik odvzel besedo. — Ta čin je provzročil na levičnikih veliko odobravanje, na klopih hrvatskih delegatov pa viharen hrup in prigovor, tako da je bil predsednik prisiljen prekiniti sejo. — Ko je bila seja zopet odprta, sta govorila posl. Mušičević in Novosel, katerima je bila tudi odvzeta beseda. — Posl. Lorković in Pribičević (Hrvata) sta predlogo odklonila.

Državni tajnik Szterenyi je izjavil: Več hrvatskih poslancev je grajalo posamezne izraze, nahajajoče se na obrazloženem poročilu. Govornik konstatuje, da se je v resnici urinila pomota, ker se v posamičnih mestih govori o ogrski državi in o hrvatskih županijah. Te županije so pač deli ogrske države, vendar v resnici hrvatske županije. Tudi se po zmoti govori v obrazloženem poročilu o ogrskem Primorju mesto o ogrsko-hrvatskem Primorju. To je pa le pisna pomota, ki nima nobene tendence. — Poslanec Surmin je govoril hrvatski ob neprestanem hrupu in mekljici levice. Govornik je priznal lojaliteto državnega tajnika glede omenjenih pomot rekši, da nočejo Hrvatje predložiti novih državnih pritožb, marveč le doseči, da se take pomote v bodoče preprečijo. Ko je govoril še posl. Tauskán proti predlogu v hrvatskem jeziku, je bila razprava prekinjena. — O predlogu posl. Ugrona, naj se za časa razprav nagodbnih predlog podaljša trajanje sej za eno uro, bo zbornica razpravljala na jutrašnji seji.

BUDIMPEŠTA 13. Bivši pravosodni minister Polonyi in njegov sin Dezider sta izstopila iz stranke neodvisnosti. Nadalje so prijavili svoj izstop iz stranke: Evgen Molner, Stefan Szapanos, Sigmund Farkashazy in Morjai.

Princ Arnulf Bavarski.

MONAKOVO 13. Zalovanje za umrlim princem Arnulfom Bavarskim je splošno. Od vseh strani prihajajo v prestolnico in v palačo princa Arnulfa mninifestacije prisrčnega sočutja.

Maroško vprašanje v španskem senatu.

MADRID 13. Senator Montero Rios je interpelliral o marošanskem vprašanju. Minister za unanje stvari je zagotovil, da izpolni Španska vestno svoje obveze. Senator Sanchez Roman je pripomnil, da je minister za unanje stvari govoril o nekem sporu, nastalem radi Maroka. Govornik je vprašal, je li politika Španske politika miru, ali je pa nasprotno bojevitost. Minister je odgovoril, da je menil generala Drude in Santa Olalo, ko je govoril o sporu, nikdar pa ne kabineta v Parizu in Madridu.

Španska politika v Maroku.

MADRID 13. „Correspondencia Militar“ pravi, da bodo zadnja potovanja kraljevske dvojice vplivala na premembo v politiki, ki jo Španska zasleduje v Maroku. Ta potovanja so odstranila težkoče, ki jih je neki mogočen evropski narod stavljal proti načrtom, ki se imajo sedaj izvesti. Možno je, da odpošljete

Francija in Španka v sporazumu s zakonitim maroškim sultanom zopet čete v Maroko, ne da bi vzbudili s tem najmanje nezaupanje v Evropi, in sicer odpošljete čete v enakem razmerju in ne da bi iste združili na istem mestu.

Nemški cesar na Angleškem.

LONDON 13. Povodom včerajšnje razprave sveta londonske grofije glede pozdravne adrese na nemškega cesarja Viljema je socijalist Sanders protestiral proti adresi. Protest je bil samo vsprejet v zapisnik.

WINDSOR 13. Sinoči je bil državni banket za 160 oseb. Kralj Edvard in cesar Viljem sta izmenjala prisrčne napitnice.

WINDSOR 13. Cesarska dvojica je ob 11 1/2 uri zapustila grad ter se ob živahnih ovacijah prebivalstva odpeljala na kolodvor, od koder sta odpotovala v London. Na peronu kolodvoja je bila častna kompanija. S cesarsko dvojico so se peljali princ in princezinja Valeška in drugi principi.

LONDON 13. Vlak s cesarsko dvojico je dospel na postajo Paddington ob 11 1/2 uri dop. Na postaji je major iz Paddingtona izročil cesarju adresu, v kateri se cesarska dvojica pozdravlja. Ob neprestanih navdušenih ovacijah prebivalstva se je cesarska dvojica odpeljala v Guidhall.

LONDON 13. Popoldne so mestne korporacije londonske priredile na čast nemškemu cesarju v Guidhallu slovesen obed. Lordmayor je izročil cesarju adresu, za kar se je cesar prisrčno zahvalil. Med obedom je lordmayor napil cesarju.

WINDSOR 13. Cesarska dvojica je ob 3 uri 50 minut dospel semkaj ter se je odpeljala na grad.

Iz Perzije.

TEHERAN 13. Šah je po slovesnem vsprejemu v parlamentu prisegel na ustavo.

Rojstvo italijanske princezinje.

RIM 13. Kraljica je danes ob 8 uri in pol zjutraj povila princezino, ki dobi ime Ivana. Kraljica in novorojena princezinja se počutite dobro.

Rusija.

Avstroogrski poslanik v Petrogradu
PETROGRAD 13. Avstroogrski poslanik grof Berchtold je dospel semkaj.

S shoda

Narodne delavske organizacije v ROJANU.

Dr. Gustav Gregorin odbornik N. D. O. je izjavil v glavnem:

Predragi tovariši! Dovolite mi nekoliko besedi, ne v obrambo N. D. O., ki jo je uže izvršno branil njen predsednik, pravzaprav pa najbolje sam kapelan Hreščak. Hočem govoriti le kakor voditelj „Edinosti“, ker se je g. kapelan bavil le z njo. Isti je trdil, da plava „Edinost“ v liberalizmu, da nastopa „Edinost“ proti veri, dasi pri njej sodelujejo duhovniki (Da bi bili vsi duhovniki taki poštenjaki, kakor oni, ki so sotrudniki pri „Edinosti“!), da njena politika je popolnoma falirana, tako da bomo zgubili — če gre tako naprej — tudi edinega poslanca, ki ga voli okolica.

„Edinost“, ki obstoja že 32 let in — morem to z veseljem reči — vedno napreduje in se razvija, ima vedno isto politiko, ki si jo je začrtala od svojega začetka. Ze v njeni prvi številki, ko je napovedala svoj program, je bilo rečeno, da ona se noče vtikati v verske zadeve in naj se vsak izve- liča po lastnem prepričanju. In tem načelu

„Goreči ogenj brez plamena,
V mojem srcu zdaj gori,
Nobeden drug ga ne pogasi,
Kakor tvoje črne oči.“

Kako mило so se vjemali ti glasovi s to nežno, tiho mesečino; s tem tiro jesensko naravo, kopajočo se na bregu nežne luči, ki jo je lil na doline in griče mesec, ta nebeški samotar.

Kakor mogočna ladja je plavala luna po nebeškem prostranstvu.

Zadnji akordi so odmevali v krčmi. Kreson se je bil nekam zamislil. Razne misli so mu izpreletavale glavo, kakor bi jih podil vihar.

V duhu je videl, kako je tudi sam prepeval v minulih dneh, vesel in zdrav, kako je šel vriskaje pod zastavo, ko ga je bil vzel cesar. In potem, kako je popeljal mlado nevesto, brbko in rožnatih lic, na svoj dom in kako so potem peli, pili in plesali. Bila sta svoja in srečna, neizmerno srečna.

Novo življenje jima je obetalo obilo sreče in veselja —

(Dalje.)

je vedno ostala verna. Njena naloga je, da se bori za narodnost. Naša narodnost pa je v veliki nevarnosti. Od vseh strani preti nam dovolj nevarnosti, sedaj se je k temu pridružil še klerikalizem.

Klerikalizem ni verska organizacija; nasprotno smelo trdim, da se ravno z njim podkopava vero. Vera spada v cerkev, spravljati jo na politično polje, pomenja blatiti vero. Ako nastopamo proti klerikalizmu, ne nastopamo proti veri, ampak proti oni stranki, ki jo izkorišča v politične svrhe.

G. Hreščak je rekel, da izgubimo še onega poslanca, ki ga imamo v Trstu, jaz pa pravim, da, ako bo N. D. O. napredovala kakor je začela ter se okrepča, kakor upamo, bomo imeli v bodoče ne le enega ampak dva poslanca (Aplavz!). Ako bomo torej nadaljevali na dosedajšni poti, nas bo ta politika „Edinosti“ in N. D. O. privedla do najboljših uspehov. Če bomo pa razdeljeni v dva tabora, uspehi izostanejo; in na tem bodo oni i krivi, ne pa mi.

Hreščak nam je rekel, da nam je narod malik. Jaz pa mu odgovarjam: ne malik, ampak svetinja, za katero se bomo borili do zadnjega duha.

S tem ne podrejam vero narodnosti, ki bi morala istotako biti svetinja posebnim onim, ki jim je poklic beriti se za njo. Ali klerikalizem se ne bori za vero, nego njemu je stranka nad vse, on se bori v prvi vrsti za svojo malika, t. j. za svojo stranko! Stranka pa je manj kakor narod ter so klerikalci tem manj opravičeni nam predbacivati, da nam je narod malik.

Kakor voditelj lista „Edinosti“, izjavljam da se jaz nikakor ne bojim za bodočnost našega naroda na tržaškem ozemlju. — List „Edinost“ bo stal vedno na tem stališču: ne proti veri, ampak proti onim, ki izrabljajo vero v posvetne namene. Za vero naj skrbijo duhovniki ali ne na tak način, kakor je to storil gosp. Hreščak na današnjem shodu; s takim nastopanjem bodo le našemu ljudstvu izvrvali vero iz srca.

Vprašam: zakaj pa se oni ne postavijo proti socijalizmu, proti Italijanom? Zakaj ravno proti nam? Zato ker upajo, da je pri nas še kaj doseči. Ali mi, ki vidimo razvoj slovenskega naroda, ki že dolgo zasledujemo njegov napredek, jim lahko in smelo rečemo da ne bodo tega dosegli, da vprežejo tržaško Slovenstvo v klerikalni jarem. (Viharen aplavz.)

Slovensko dijaštvo

proti „kulturnemu delu“ S. L. S.

IZ PRAGE.

Dne 9. t. m. se je zbralo slovensko dijaštvo v Pragi v prostorih staroslavne češke univerze v Pragi, da protestira proti mesečarjenju S. L. S. z našimi kulturnimi zavodi. Zborovanja se je udeležilo polnoštevilno praško slovensko dijaštvo z zastopniki čeških akademskih društev. Kako veliko zanimanje je budilo zborovanje v čeških krogih, dokazuje to, da so počastili zborovanje s svojo prisotnostjo tudi Nj. magnificenca rektor dr. Goll, dekan juridične fakultete dr. Henner in dekan filozofične fakultete dr. Niederle. Cand. iur. Lipold je otvoril zborovanje in pozdravil navzoče, povdarjal važnost in pomen današnjega zborovanja, ker se o priliki, ko se gre za naše kulturne zavode v domovini, nihče ne gane, da bi odločno protestiral proti prodajanju naših kulturnih interesov od strani S. L. S. V predsedstvo so bili izvoljeni cand. iur. Fr. Šemrov, predsednik „Adrije“, in cand. iur. Hacin (Ilirija), kakor zapisnikar Fil. Šlibar. Besedo je povzel najprej g. rektor dr. Goll, ki je v imenu češke univerze slovensko akademsko dijaštvo ob tej priliki kakor dobrodošle slovanske goste kar najiskrejeje pozdravil.

Spominja se minolih dob, ko so jugoslovanski akademiki v vedno večjem številu začeli pohajati češke visoke šole in želi tudi sedanjemu slovenskemu dijaštvu, da bi kakor drugi jugoslovanski narodi tudi ono kmalu doseglo svoje kulturno središče, slovensko univerzo. Ker pa je ugodna rešitev srednješolskega vprašanja prvi predpogoj ugodne rešitve vseučiliškega vprašanja, želi tudi današnjemu shodu kar največega uspeha.

Predsednik Šemrov se je zahvalil rektorju za njegove blaskave besede in podal besedo cand. iur. Kramerju, ki je referiral o najnovejši fazi slovenskega srednješolskega vprašanja. Iz daljšega referata posnemamo sledeče: Veliki uspehi na slovenskem narodno-kulturnem polju, za katere prevzema slovenska klerikalna stranka v „Slovencu“ odgovornost, se dajo razbrati v naslednja dejstva: 1. Delitev I. drž. gimnazije v Ljubljani in s tem ustanovitev s a m o s t o j-

PODLISTEK.

Iz naše soseske.

Črtica, spisal V. G.

„Kaj?“ se je zadril osebenek. „Coprnice so, Bog bodi pri nas na ta sveti božji večer, le verjemite mi ljudje, tako gotovo so, kakor gotovo je ono leto na sv. Erazma dan v Pluskarjevo hruško treščilo in jo do tal razčehnilo. To pa to, coprnice! Tako natančno sem jih videl, kakor zdajle tebe ondi le v kotu. Kakor mačke so se plazile po strehi in se spuščale v vodo in plavale med vrhami. Svetile pa so kakor same luči, pa niso bile luči, ampak prave coprnice, Bog nas varuj greha. Ako bi bile luči, bi bile zažgale strehe, ko je bila slamnata; v vodi pa bi bile ugasnile. Zato pa vem, da so bile same coprnice.“

Miheljčku se ni ljubilo prepirati se radi coprnice; zato je molčal in jel pogostje piti. Ze je bil zelo vinjen.

V tej družbi se je čutil Kreson doma-

ne popolnoma nemške gimnazije, 2. Poslovenjenje 4 gimnazij na Kranjskem, 3. Objava podzavljenj idrijske realke, 4. Vladina objava, podpirati ustanovitve slovenske trgovske šole v Ljubljani. Praktičnega pomena je zgolj točka 1. Dejstvo je, da je slovenska politična stranka, zastopajoča slovenske kulturne zahteve, izvajala kranjskim Nemcem novo gimnazijo. Pravi, da kakor koncesijo za imenovanje slovenskega ravnatelja in obljubo slovenskih srednješolskih zavodov na Kranjskem. Značilno osvetljuje boj S. L. S. za slovenske kulturne težnje dejstvo, da ga je vodil mož, ki v zvezi s svojimi otroki v nemških zavodih in je izrekel krilate besede: „Pustimo Nemce pri miru!“ Ni čuda, da pod takim vodstvom slovenskega naroda odtehta 28.000 kranjskih Nemcev sto in sto tisoče Slovencev, ki bodo tudi v slučaju — da se uresniči sijajna pridobitev S. L. S. brez slovenske srednje šole. Kajti gimnazija, realka, na kateri se bo poučevala zgodovina, zemljepis, matematika in nemščina v nemškem jeziku, na kateri bodo odmerjene slovensčini samo 2 uri na teden, nemščini pa 4, se ne more imenovati slovenska srednja šola.

II. Zastoj izšemo tudi med pridobitvami slovenskih srednjih šol na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, zastoj resne besede o ljubljanski realki. Zato pa se nam obljublja podzavljenje idrijske realke, ki bi je vlada vsled uspehov in zadostnega dijaškega materiala na tem zavodu morala itak izvršiti prej ali slej. Kako malenkostna je obljuba slovenske trgovske šole, je razvidno iz dejstva, da hoče vlada le prispevati, da pa si nismo na jasnem niti glede značaja slov. trgovske šole.

Slovenski narod se mora zadovoljiti z drobtinami in obljubami, Nemcem pa se spopne ena neopravičena želja za drugo — v znamenju kulturnega dela S. L. S.

K. debati se je oglasil iur. Hacin, ki je na podlagi statistike dokazoval maloverdost Slovencev pred forum avstrijske vlade in njenih najnovejših slovenskih oboževalcev. V zanimivem govoru je dokazoval, da se S. L. S. iz zgolj strankarskih ozirov interesira za slovenske kulturne zahteve. Narodne koristi, odvisne od koristi stranke, ne morejo vspevati.

G. Brelih je opozarjal na razmere na ljubljanski realki, ki nujno zahtevajo poslovenjenja tega važnega zavoda.

Iur. Torzicky je zagotavljal slovensko dijaštvo v imenu „Svaza československega studentstva“ vsestranskih simpatij in podpore češkega dijaštva.

Živahno pozdravljen je zadrževal nj. spektabiliteta dekan filozofske fakultete dr. Niederle, da je češko profesorstvo vedno pripravljeno podpirati slovensko dijaštvo v njega kulturnem stremljenju. Obžaluje, da slovenske politično-strankarske razmere in prepire ne prenehajo nasvetem narodnem polju. Kako drugače je to pri Čelih! Pozivlja slovensko dijaštvo naj trdno stoji na braniku napredka in kulture slovenskega naroda! Po zaključnih besedah predsednika Senarova so se soglasno vsprejele naslednje resolucije.

Slovensko dijaštvo, zbrano na Staroslavni češki univerzi v Pragi dne 9. listopada 1907:

I. protestira proti izvedeni ločitvi I. drž. gimn. v Ljubljani, ki ustanavlja v slovenski metropoli samostojen nemški zavod za 76 tujerodnih učencev, dočim se krati stotinam slovenskih srednješolcev na slovenskem Štajerskem, Koroškem in Primorskem vsaka pravica do narodne srednješolske vzgoje.

II. Izreka svoje ogorčenje vsem onim krogom, ki so izgovorili ali strankarskih ozirov privolili v ta nečuvni napad na slovensko narodnost ter si ga upajo braniti kakor narodno pridobitev.

III. V očitelju nepreklicnemu dejstvu ustanovitve že drugega samostojnega zavoda za malo tisočev kranjskih Nemcev zahtevamo takojšnji ustanovitev oziroma poslovenjenje obmejnih srednjih šol za stotisoče slovenskih Štajercev, Korošcev in Primorcev.

IV. Izjavljamo, da smatramo od gotovih krogov toli slavljen „pridobitev“ štirih slovenskih gimnazij na Kranjskem za pesek v oči javnosti, kajti srednje šole, na katerih se poučujejo najvažnejši predmeti v nemškem jeziku in kjer sta odmerjeni slovensčini 2 tedenski uri, nemščini pa 4, niso slovenske pač pa nemške srednje šole za Slovence.

V. Ker se vlada upira opravičenim zahtevam po slovenskih srednjih šolah z izgovorom, da manjka učnih sredstev, ponovno zahtevamo od slovenskih profesorjev doslednejšega in vspesnejšega dela za slovenske učne knjige.

Odobravamo nastop slovenskega profsorskega društva v Ljubljani za opravičene interese slov. srednješolstva ter najodločnejše obsojamo vladino terorizacijo društvenih odborov. Pozdravljamo tozadevno resolucijo delegatov drž. zveze avstrijskih profsorskih društev v Lvovu.

Dalje smo prejeli iz Gradca nastopno izjavo:

I. Narodno radikalno dijaštvo v Gradcu, zbrano po prvoletniškem večeru društva „Tabor“ dne 9. novembra 1907. protestira najodločnejše proti žaljivi in krivični rešitvi gimnazijskega vprašanja v Ljubljani in najodločnejše obsoja izdajalsko početje S. L. S., ki se je zavzela za tako rešitev.

II. Narodno radikalno dijaštvo v Gradcu zbrano po prvoletniškem večeru društva „Tabor“ dne 9. novembra 1907. protestira odločno proti nečuvni zlorabi uradne oblasti predsednika deželnega šolskega sveta kranjskega napram prof. dr. Ilesiču. — Prof. dr. Ilesiču pa izreka svoje spoštovanje za možati nastop v narodno in stanovsko korist.

Črtice o slovenski politiki.

S posebnim ozirom na bodoče deželnozbornske volitve na Kranjskem.

Lasciate ogni speranza.

III.

Dokler smo bili Slovenci brez veljave, bili smo še za silo složni. To je bilo v letih 1860—1870, ko so nas kranjski in izvenkranjski nemškutarji in Italijani hudo napadali in ko smo bili Slovenci nekako razpizni za „Ruse“ in pri vladi strašno počrneni. Ko smo bili prišli pa v deželnem zboru kranjskem in v ljubljanskem mestu za kratek čas do veljave, že se je krhala v Hohenwartovi dobi (1870—1872) naša sloga, ki je bila šla leta 1873 popolnoma rakom žvižgat, ko so prišli na prvi direktni volitvi v državni zbor „Mlado“ in „Staroslovenci“. Ta nov razpor ne bi bil tako hud, če ne bi se bil „Slov. Narod“ takrat prvič strašno zameril duhovnikom, ko je prinašal v podlistku zgodovino papežev (menda iz peresa sedanjega klerikalca Š.), ki je bila tako pisana, da so se nad tem mnogi izpodtikali. Vendar so se v Auerpergov dobi (Auerperg na Dunaju in v Ljubljani) Slovenci kolikor toliko zjedili in nastopivša Taaffejeva era jih je našla složne. Sad te složnosti je bil Winkler, ki je bil strl nemškutarji v kranjski deželni zbornici, na ljublj. magistratu in uvel nekaj slovensčine v šole in v politične urade, Pražak pa v sodnije. Winkler je pa imel težave, ker sta mu bila Hribar in Tavčar preradikalna: on sam je pa hotel s Šukljeto v pomočjo vzrediti nekaj takih vladnih Slovencev, ki bi v lastno skledo pljuvali. Šuklje je namreč hotel doseči, da bi se Slovenci izrazili zoper slovensko vseučilišče, zoper slovenske višje srednješolske razrede itd. In tako je bila v Winklerjevi dobi večja napetost med radikalnimi Slovenci (politični list „Slovan“) in vladnimi Slovenci (Ljublj. list), nego med konservativci („Slovenec“) in narodnjaki („Slovenski Narod“). Razpor med konservativci in slovenskimi narodnjaki je pa povsede škof Misia, ki ni imel (vsaj pred svojim imenovanjem ne) niti iskric narodnega čuta v sebi. Ta je iz lastnega nagiba in na željo vlade izdal parolo, da je „absolutna narodnost“, t. j. narodnost sama na sebi — poganstvo. S tem je bil Slovence zelo razžalil, tako razžalil, da je navstal tako velik prepad med slovenskimi strankami, da se še dandanes ne dá zamašiti. Naši nasprotniki so bili seveda veseli tega prepada in vlada kajpada tudi. Prišel je bil namreč po 10 ali 12 letni Winklerjevi dobi (Winkler je bil padel, ker so to zahtevali nemški ustavoverci v državnem zboru od Taaffeja, ki jih je potreboval) Hein na Kranjsko, zvit Nemec skozi in skozi, ki je nemstvo povsedeval in nemstvu ter Nemcem pripomogel povsodi, da so bili več nego enakopravni in to v razmerju, kakor bi bilo na Kranjskem najmanj 50% Nemcev. Hein je dolgo časa koketiral s tem narodno-mlačnim škofom, česar pa z njegovim naslednikom Jegličem ni hotel storiti, ker se mu je ta zdel predober Slovenec. Pod Jegličem bi se bilo dalo na Kranjskem doseči sporazumjenje, če bi bil on v verskih rečeh manj občutljiv, voditelj liberalne stranke pa manj ponosni in če bi bili imeli na čelu kranjske vlade moža Slovenca, moža Slovana, ki bi bil imel srce do Slovencev in politično modrost po načelih ministra Badenija, ki je takrat, ko je bil v Ljubljani (l. 1895?) obžaloval, da so Slovenci na „dva kampa razcepljeni.“

V K. I. L.

Novi predsednik poljskega kluba.

Dosedanji predsednik poljskega kola, David vitez Abrahamowicz, postane minister za Galicijo na mesto odstopivšega grofa Dieduszyckega. O tem imenovanju velja: promoteatur ut amoveatur. Njegovo stališče je bilo v poljskem klubu po uspehih letošnjih volitvah nezno. Poljski stališči, kojih prapit je Abrahamowicz, so prišli v nov parlament jako decimirani; od starega konservativnega centra slahčiči, je prešla večina v poljskem klubu v roke meščanske narodno demokratske stranke, Vsepoljakov in frakcije kmetijskih ljudskih strank. Kolo se je torej rešilo predsednika, ki ni spadal več k večini s tem, da mu je pripomoglo do ministrskega fotelja; zato se je moral Dzieduszycki umakniti. Novim predsednikom poljskega kola pa je bil izvoljen Vsepoljak dr. Stanislaw Głom-binski. —

Češki narodni klub.

„Parlamentarna korespondenca“ piše: Danes popoldne se je vršila konferenca parlamentarnih komisij mladočeškega, agrarnega in katoliško-narodnega kluba, ki je sklenila ustanovitev skupne zveze pod imenom: Češki narodni klub, ki bo obsegal omenjene tri klube. Novoustanovljeni klub bo nekako parlamentarno ozadje čeških ministrov v kabinetu in del Beckove vladne večine. Po rekonstrukciji kabineta je zalijiranje teh treh skupin postalo

naravno. Izven češkega narodnega kluba ostanejo — razven socijalnih demokratov — češki radikali ter Masaryk in Drtina. Pričakovati je, da nekaj z vladno politiko nezadovoljnih mladočehov in agrarcev iztopi iz kluba, kakor je že storil dr. Stránský.

Med Ogrsko in Hrvatsko.

Madjarski predlog za rešenje spora med Ogrsko in Hrvatsko.

Glavno Košutovo glasilo „Budapest“ je objavilo uvoden članek, v katerem razpravlja madjarski poslanec Buza, kako bi se mogel rešiti mirnim potom sedanji hrvatsko-ogrski spor. Gosp. Buza zatrjuje, da jedini madjarski interes v Hrvatski je pot do morja, a da si morajo oni to pot zagotoviti. Po mnenju g. Buze nimajo Madjari od Hrvatske nikake gospodarske koristi, (kdo se ne smeje?) marveč da jo morajo še zalagati! (To seveda ni res, kajti Madjarska dobiva iz Hrvatske lepih milijonov na leto). Potem prehaja g. Buza na glavno, na rešitev jezikovnega vprašanja, in meni, da bi se Hrvatom v skupnem državnem zboru dovolilo hrvatski govoriti pri vsakem predmetu, ali to da bi smel samo eden in sicer prvi hrvatski govornik, toda ta bi ne smel govoriti več nego deset minut. Tako da mora biti v skupnem državnem zboru v Budimpešti, sicer pa da bi se moralo dati Hrvatom še mnogo več, nego jim daja sedanja nagodba.

Dogodki na Hrvatskem.

Akcija Hrvatov.

Iz Budimpešte poročajo: Kakor se čuje iz hrvatskih krogov, nameravajo hrvatski delegati vsotrjati v svojem odporu proti Wekerlu. Sklenili so, da bodo govorili proti vsem nagodbenim predlogom, K vsaki točki nagodbe bo govorilo nekoliko hrvatskih govornikov.

Dogodki na Ogrskem.

Proti narodnostim.

Iz Poprade poročajo, da je bil tamkaj aretiran Slovak Fran Volaković, ki se je bil povrnil iz Čikaga. Odvedli so ga v Košember radi namišljenih agitacij proti državi. Pri njem so našli nekaj protumadjarskih spisov in 6000 kron leginega denarja.

Dogodki na Ruskem.

Tretja duma.

Od 425 poslancev, izvoljenih do 11. novembra, je 48 svečnikov, (med temi en katoliški duhovnik), 32 odvetnikov, 11 učiteljev, 13 državnih uradnikov, 18 trgovcev, 15 zdravnikov, 9 inženirjev, 72 kmetov, 109 veleposelstnikov, 3 izdajatelji časopisov, 7 profesorjev na visokih šolah, 3 deželnosodni svetovalci, 2 bankna ravnatelja, 4 kandidatje-juristi, 9 delavcev, 3 fabrikantje, 2 fabriška ravnatelja, 4 večkratni hišni posestniki, 1 novinar in 1 gledališni ravnatelj.

V primeri z drugo dumo se je število svečnikov skoro podvojilo, dočim je število profesorjev, učiteljev, zdravnikov in delavcev padlo skoraj za polovico. Število luteranov se je povečalo. Kar se tiče naobrazbe, se da postaviti nastopna tabela: 188 poslancev poseduje višo naobrazbo, 30 srednjo, 55 nižo. 44 jih je vživalo domačo, 18 vojaško in 41 duhovniško naobrazbo. Percentualno jih je vzgojilo 43% više, 7% srednje, 13% niže, 11 domače, 10 duhovno in 4% vojaško.

Kar se tiče nad, ki se jih sme staviti v tretjo dumo, svari radikalni list „Tovarišč“ pred pesimizmom in piše: Ako se Rusijo na predvečer tretje dume primerja s tem, kar je bila še pred nedolgo časa, se more reči srčno in nadopolno: e pur si muove! Nekoliko časa se je pač zdelo, da to, za kar so se morale druge države boriti skozi desetletja, dosežemo mi razumno lahko. Ali to ne de nič. Mesto po gladki cesti treba sedaj ubrati trnjevo pot. Solnce svobode nam vendar zasveti v bodočnosti.

Načrt indijsko-kavkaške železnice.

„Odeski listok“ je priobčil nastopno vest iz Petrograda: Skupina francoskih in ruskih financierjev in spekulantov smatra kakor gotovo stvar, da se v bližnji bodočnosti uresniči načrt zveze rusko-zakavpijske železniške železnice z angleško-indijsko železniško mrežo, da se tako prehit nemški bagdaski železniški načrt. Radi tega je skupina že storila potrebne korake, da si po možnosti zagotovi koncesijo za gradnjo proge med Kuškom in Karahišem.

Drobne politične vesti.

Državni poslanec dr. Matko Laginja bo, kakor se govori v poslanskih krogih na Dunaju, imenovan v državno sodišče. Druga kandidata sta dr. Pattai in dr. Pavel Hoffman pl. Wellenhof.

Novo ministerstvo Beckovo in krščanski socijalci. „Vaterland“ piše v nekem članku glede obnovljenja ministerstva, da bodo krščanski socijalci po odobreni nagodbi zahtevali, da se jim izroči tudi listnica ministerstva za trgovino.

Sprememka v predststvu dunajskega policijskega ravnateljstva. Predsednik dunajskega policijskega ravnateljstva Ivan vit. Habrda je na lastno prošnjo umirovljen ter mu je tem povodom podeljeno baronstvo. Ob enem je bil predsednikom dunajskega policijskega ravnateljstva imenovan dvorni svetnik Karol Bezerowaky. —

Katoliško vseučilišče v Solnogradu. Škofijska konferenca na Dunaju se bavi tudi z ustanovitvijo katoliškega vse-

učilišča v Solnogradu. Konferenci se je naznani, da se ena fakulteta ustanovi že prihodnje leto.

Volitve v delegacije. Glede volitev v delegacije se sklene med strankami na Štajerskem kompromis, vsled katerega pripade en mandat stalno nemškemu klerikalcem, oziroma krščanskim socijalistom, drugi mandat dobe pa enkrat nemški nacionalci, drugikat pa Slovenci.

Dreyfus umirovljen. Iz Pariza javljajo, da je uradni list objavil dekret, s katerim se posludi major Dreyfus stavlja v stanje miru. Dreyfus gre v pokoj s stotnikovo plačo, ker ni bil še dve leti major.

Princ Arnulf Bavarski, ki je na svojem povratku s potovanja po Aziji obolet v Benetkah na influenci in tamkaj v terek umrl, je bil četrti sin bavarskega princa-vladarja Luitpolda. Rodil se je v Monakovem dne 6. julija 1852 in je bil general pehote. Dne 12. aprila 1882 se je na Dunaju poročil s princesinjo Terezijo Lichtenstein, s katero je imel sina, princa Henrika Leopolda.

Dnevne vesti.

Za službeno pragmatiko in ureditev plač c. kr. redarjev. Poslanci dr. Rybář, Bužival in tovariši so stavili v zbornici poslancem nastopni predlog:

Visoka zbornica naj izvoli skleniti: C. kr. vlada se pozivlja, da izda v najkrajšem času službeno pragmatiko za c. kr. redarje oziroma se na predloge, ki jih vsebuje načrt sub b/. (Tu je priložen načrt, ki ga je obrambeno društvo odposlalo ministerstvu), oziroma, da predloži, v kolikor se tiče zahtevane ureditve plač, tozadevno zakonsko predlogo.

V podkrepljenje tega predloga se opozarja, da službene razmere c. kr. redarjev niso enotno urejene, marveč so se za posamična mesta od slučajja do slučajja ob uvedanju c. kr. redarjev uredile v dotičnih organizacijskih statutih.

Od izdajanja teh organizacijskih statuten, kakor tudi od uravnave plač, izvršene v letu 1899. sem, so se pa življenske razmere v velikih mestih, ki tu v prvi vrsti prihajajo v poštev, tako spremenile, da je temeljita revizija tozadevnih predpisov, posebno pa zboljšanje plač nujno potrebno. C. kr. redarji imajo pravico, da se jemlje ozirom nanje, tem bolj, ker se jih je popolnoma prezrlo povodom reorganizacij in poboljškov, izvršenih v zadnjih letih v prilog drugim kategorijam državnih uslužbencev, dočim postaja njih službovanje vedno težavnejše in spojeno z vedno večjo odgovornostjo radi motenj javnega življenja, ki se vedno množe vsled političnih in socijalnih gibanj.

V formalnem pogledu se predlaga, da se ta predlog brez prvega čitanja izroči proračunskemu odseku.

Telovadnica v državni šoli — shajališče pangermanov! Prejeli smo: Roka roko umiva — si je mislil minister za uk in bogočastje, gospod Marchet, ko ga je gospod Prade, nemški minister-rojak, zaprosil za prepuščenje telovadne dvorane v ljudski državni šoli v ulici Fontana tukajšnjemu vse-nemškemu društvu — alldescher Turnverein, v razliko od društva „Eintracht“. Citateljem se bo morda to čudno zdelo, češ, saj sta obe društvi nemški! In vendar je razlika pa še kaka! Prvo rečeno društvo ima za člene same privrdrane Vsenemce (posebno trgovske pomočnike) iz Nemčije, nekaj Tirolev, pak večino čeških Nemcev, ki se pristevajo k najradikalnejši nemški struji. Ti ne trpijo med seboj nikogar, ki ni njihovega radikalno-nemškega mišljenja. Temu društvu predseduje neki vpokojeni srednješolski profesor.

Takemu društvu se je po nalogu naučnega ministra prepustila (3krat na teden) telovadna dvorana v državni šoli v ulici Fontana brez vsacih stroškov za kurjavo, razsvetljavo in poslužbo! In sicer — to moramo priznati — proti volji Swide in šolskega vodje. Vsakdo mora priznati, da to ne gre, da se dvorana, namenjena šolski mladini, prepustita društvu s takimi političnimi nameni, če prav se ti nameni skrivajo pod krinko telovadbe.

Ali dvorane ni napravil noben minister iz svojega žepa, ampak plačati so morali davkoplačevalci, ki imajo zato tudi pravico protestirati proti taki samovlastnosti in takemu razpolaganju s šolskimi lokali v svrhu agresivnih političnih društev.

Potem pa se izvestni gospodje še jezijo, ako se jim očita, da ob vsaki priliki izrabljajo vpliv svoje namene! Tako so izrabljali tudi vpliv ministra-rojaka Pradeja za izvestna nezakonita imenovanja. Mi pa stiskamo pesti v žepu in trpimo, da nam gg. Marchet in Prade dovolita pravice v našem Primorju.

O ubogi slovenski trpin, kdaj se porodi tudi za te kakov Prade, ali pa vsaj Marchet?! Zastoj pričakuješ boljših časov, dokler se bodo tvoji zastopniki ravnsali med seboj za nizkotne strankarske namene. Dotlej se ne rešiš iz jarma suženjstva. Dokler se ne bomo med seboj čislali in spoštovali, nas bodo drugi zaničevali in prehajali preko nas na dnevni red.

Ve pa slovenska društva veste sedaj, pri čem ste. Kadar boste v zadregi, obrnite se do gospoda ministra za uk in bogočastje, da vam prepusti lokale kake javne šole! Če je to dovoljeno za ultra-Nemce, mora biti dovoljeno tudi vam. Enake dolžnosti — enake pravice! Samo morate podkrepiti svojo prošnjo

z glasnimi heil-klici, da bo odmevalo, kakor odmeva ob večerih v telovadnici državne ljudske šole v ulici Fontana!

„Večna luč!“ Tržaški Lahi imajo še sedaj pasje dneve! Že par mesecev, ako ne več, se pripravijo o „večni luči“, ki jo mislijo postaviti menda na grob velikega Dante-ja.

Tržačani bi radi sami priredili tak zlati dokaz ljubezni, ki jo gojijo do nesmrtnega pesnika ali resničneje povedano: do laškega kraljevstva. Drugi bi radi, da bi prispevale vse „laške“ kronovine, ki niso še odrešene iz jarma. Tretji bi hoteli, da prispevajo vse kar je laškega, in napraviti bi hoteli monumetalno „večno luč“ — vltito iz samega zlata! Mi bi ne imeli nič proti še tako veliki zlati ali dijamantni luči, da je Dante gotovo ne pogreša, ako bi ne bilo ravno te dni v kraljevini toliko bede in potrebe. Pastite torej „večne luči“ in darujte one tisočake bratom v Kalabriji ter jim tako olajšajte bedo, v kateri jih zalotita najhujša zima in pomanjkanje!

Tak naj bo vaš spomenik, ki ga pošljete v „giardino del mondo“ — ako že ni v Trstu samem dovolj rev in sirot, ki zastoj prosijo — kruha!

Nove posadke na Primorskem. — V spremembi posadek, sklenjeni za leto 1908, pride Primorsko jako v poštev. Dočim ostanejo v deželi vse sedanje garnizije, bodo pri nas nameščene še mnoge nove posadke, celo v krajih, ki niso dosedaj imeli nikake garnizije.

Glede Primorskega posnemamo sledeče podatke:

Premestijo se: bosanski regiment št. 4 iz Dunaja v Trst; dragonski regiment št. 5 iz Dunajskega Novemestca v Gorico; Ljubljano, Ilirsko Bistrico in Maribor; 5. kompanija pionirskega bataljona št. 5 iz Kremse v Pulo; 1. bataljon pešpolka št. 97 iz Trsta v Sežano; bataljon lovcev št. 11 iz Trsta v Gradiško; štab in tri kompanije lovškega bataljona št. 29 iz Gradiške v Ronke in Tržič; lovski bataljon št. 24 iz Budimpešte v Rovinj in Poreč; 2. kompanija pionirskega bataljona št. 11 iz Przemysla v Gorico; 2. bataljon trdnjavo - artilerijskega polka št. 3 iz Przemysla v Pulo; bataljonski štab, 1. in 4. kompanija trdnjavo - artilerijskega bataljona št. 3 iz Petrovaradina v Pulo ter 2. in 3. kompanija trdnjavo - artilerijskega bataljona št. 3 iz Sarajeva in Trebinja v Pulo.

Poroke, rojstva in smrti. V tržaški mestni občini se je od 3. do 9. t. m. poročilo 49 parov. Rodilo se je 111 otrok, to je 62 moških in 49 ženskih; od teh 17 nezakonskih. Umrlo je 74 oseb in sicer 38 moških in 36 ženskih; od teh 22 izpod enega leta.

Nezaslišan dogodek. — Vojak, cestni tat.

Gospoj Matildi Košuta je predsinočnim okoli 6. ure neznan uzmovč v ulici di Miramar iztegal iz rok torbico, v kateri je imela 11 kron.

Kjer je govora o neki gospej Košuti, ki jej je bila v ulici Miramar vkradena torbica.

Gornje kratko poročilo je naš poročevalec dobil na policiji. Iz privatnih virov je pa pozneje naš poročevalec izvedel, da je bil oni neznanec, ki je gospej Košuta iztegal torbico, vojak. Bilo je ob 5. uri in pol zvečer. Gospa je bila izstopila iz tramvaja na postajališču blizu ulice di Tor san Piero in se napotila proti domu, ker stanuje tam blizu. Hipoma je skočil k njej neki vojak in jej iztegal torbico. Tam blizu je stal neki človek. Gospa je zavpila, v nadi, da bi oni človek priskočil in prijel vojaka, a oni človek je bil vojakov drug in je z njim pobegnil. — Nekateri mmoideci, ki so bili videli ves prizor, so zdirjali za njima, da bi ju prijeli, a na to se je vojak vstavil, se obrnil proti ljudem, ki so ga lovili, potegnil iz žepa revolver in z istim vstrelil proti njim. Na to so ga ljudje seveda pustili bežati.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Dva sleparja. Neki Ivan I. in pa neki Mihael R. sta bila tu v Trstu ustanovila nekak mednarodni trgovski urad. — V mesecu februarju t. l. sta bila dala v „Piccolu“ oglas, da ta „mednarodni trgovski urad“ išče iztirjevalca, ki da mora položiti 500 kron kavicje. In res se je našel kalin, ki je šel na njiju oglas, da sta ga potem lepo oskubila. Na njiju oglas se je odzval neki Ivan Jarec. Izročil jima je zahtevanih 500 kron kakor kavicjo in dne 1. marca t. l. je vstopil v službo „mednarodnega trgovskega urada“. A Jarec je kmalu razumel, na kakšni podlagi sloni ta slavni urad, in zato je že 12 dni pozneje, to je 12. marca izjavil, da izstopi takoj iz službe in je zahteval, da mu vrne

njegovih 500 kron. A če si vrabcu dal prosa, ti ga vrabec gotovo ne vrne več, ker mu proso ugaja in je pozoblje! Ivan I. in Mihael R. sta pa dva taka ptiča, da mesto prosa zobljeta krone. Ker sta bila že pozobala Jarčeve krone, sta mu rekla, naj pride ponje čez tri dni. No, čez tri dni, to se pravi dne 15. marca, sta mu dala na račun 150 kron, a po ostalo sta mu velela priti naslednji dan. In naslednji dan sta mu dala še 20 kron — potem pa nič več. Dne 30. marca je pa Jarec ta dva ptiča ovadil oblasti. . . . No, ona dva sta ga pa se svojim zapeljivim . . . petjem pregovorila, da je ovadbo dne 4. aprila zopet umaknil, ker drugače bi bila morala v kletko, kjer bi bila mesto kronic zobala — ričet.

No, Jarec je dolgo čakal, da bi dobil nazaj svoje proso . . . pardon, svoje kronice. Ker je pa sledujoč videl, da jih le ne dobi, se je naveličal čakati in ponovil ovadbo. — Obenem je pa neki Anten Frank ovadil gori imenovana ptiča, češ, da jima je izročil 150 kron, a ona dva sta mu jih pozobala 146 in mu dala nazaj le 4. Neki drugi, imenom Mihael Zeppar, ju je pa ovadil, češ, da jima je hodil dlje časa iztirjevati račune — v tem slučaju bi se reklo, da jima je hodil iskati zabanja — in da mu nista ničesar plačala za ta njegov trud. Sta pač ptiča, ki zobljeta vse sama. Vsled teh ovadeb sta bila ta dva ptiča predvčerajšnjim djana v kletko, kjer jima bodo dajali zobati ričeta v nadi, da se odvadita zabanju kronic.

Elen njiu, Ivan I., je imel zadnje čase v zakupu oglasni del nekega tukajšnjega lista.

Našli so le prazen voz, lesa pa ne. Včeraj smo poročali, da so bili neznanitavovi v ponedeljek večer na postaji južne železnice okradli cel voz naložen z lesom, in to na škodo tvrčke Cesare Cavalieri. Poročali smo obenem, da so bili pozneje našli voz z vsem lesom na senenem trgu. Včeraj smo pa izvedeli, da je bil voz, ko so ga našli, žeprazen, razložen. Tvrčka Cesare Cavalieri trdi, da trpi 300 kron škode.

Privatnim potom smo pa izvedeli, da so — ne vemo če predsinočnim ali še le včeraj v jutro — našli tudi vkradeni les.

Žaga in kovček. Predvčerajšnjim popoldne ob 1. uri je neki redar našel spečega na tleh v ulici della Sanita 25-letnega Antona K., doma nekje iz Noranjskega. — Bil je tako pijan, da ni mogel stati po koncu. Redar ga je odvedel na stražnico, kjer so ga zaprli, da bi se prespal in streznil. No, okoli 6. ure zvečer se je Anton K. prebudil in je bil popolnoma trezen, vsled česar so ga hoteli izpustiti. Tedaj je prijavil sledeči dogodek: Prejšnji dan je bil šel v kavarno „Al Fedel Triestino“. Imel je seboj žago, vredno 8 kron, in pa kovček, v katerem je imel obleko, čevlje in klobuk, ki je bilo vse skupaj vredno 50 kron. Oddaljal se je bil za hip iz kavarne in pustil tam žago in kovček, in sicer kar pri mizi, pri kateri je sedel, ne da bi bil te reči izročil v varstvo kavarne osoblju. — Ko se je pa vrnil nazaj v kavarno, ni našel več ne žage ne kovčka! — Policija je skušala na to o tem kaj izvedeti v rečeni kavarni. In natakari te kavarne, Alojzij Fornasaro, je povedal, da je bil Anton K. res prišel v kavarno se žago in kovčkom, a poleg žage in kovčka je imel Anton K. tudi neko — žensko. Pozneje da je Anton K. odšel s to žensko iz kavarne, a vzel da je seboj ne le žensko, marveč tudi kovček in žago! — Drugega ni vedel natakari povedati.

Brezvzpešen tatinski poskus. Neznani tatovi so predminolo noč vlomili skozi okno v krčmo Angele Coana na Greti. Prevrnili in prebrskali so sicer vse, a odnesli niso ničesar, ker niso ničesar našli.

Skrit na parniku iz Amerike v Trst. Ko je predsinočnim ob 7. uri priplul v naše pristanišče parnik avstro-amerikanske parobrodne družbe „Laura“, prihajajoči iz Amerike, je poveljnika parnika izročil policijskim funkcionarjem 23-letnega Grka Ivana Giorgodassi, ki je doma iz Aten. Ta človek se je bil namreč še v Novem-Yorku skril na parnik. Našli so ga pa še le pred štirimi dnevi. S tem je vsleparil družbo za 180 K, kolikor namreč stane vožnja iz Novega-Yorka v Trst v III. razredu.

Smešnica. Raztresen. Profesor: Obzar lujem milostljiva, da ste izgubili dobroga soprogakaj ne, saj ta je bil vaš edini?

Koledar in vreme. Danes: Jozafat škof muč. — Jutri: Leopold vojvoda. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 18.5° Cels. — Vreme včeraj: oblačno, deževno.

Društvene vesti in zabave.

Veselični odsek „Trg. izobraževalnega društva“ vabi cenjene g. plesalke in plesalce, da se v čim večjem številu udeležijo današnjih, plesnih vaj, ker se bode med drugim poučeval tudi „Slovan“ za veliki ples. Začetek ob 8. uri zvečer.

Trgovina s pohištvom Peter Jeraj Trgovina s pohištvom

ulica Vincenzo Bellini 13 ter vogal ulica Sv. Katerine
Pohištvo od navadne do najfineje vrste
in po jako nizkih cenah.

Operna pevka podučuje v petju. Naslov pove inseratni oddelek Edi-1597

Tovarna pohištva

Aleksand. Levi Minzi

ulica della Zesa št. 46

Z A L O G A :

Piazza Rosario št. 1

Katalogi načrti in proračuni

NA ZAHTEVO.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

zdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobarskem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juschier

TRST

ulica della Caserma štov. 13, II. nadst.

Naznanjam da imam veliko dvorano na razpolago vsakemu društvu za plesne zabave. Henrik Košič, Belvedere 17. (1430)

Patentiran divan-postelja MACHNICH

Okrasi radi svoje krasne elegauce vsaki prostor in se spremeni v hipu s samim premakljajem v jako komodno posteljo z lastnimi žimnicami in blazinicami.

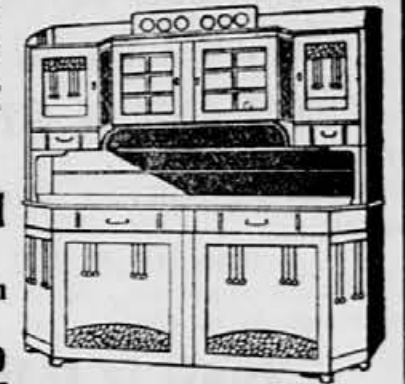
Prospekti zastoj. - Eventuelno na mesečne obroke.

Skladišče najfinejega in solidnega pohištva

v modernem slogu. — Popolne sobe.

Lastna delavnica za vsakovrstno tapecirarsko in olupševalno delo.

ANTON MACHNICH, TRST, ul. S. Giovanni 10

Pekarna in sladničarna Vinko Skerk

TRST, ulica Acquedotto št. 15 s podružnico v ulici Miramar 9.

Prodaja kruh vsake vrste **svež trikrat na dan.** Postrežba na dom. Specijaliteta kruha zdravega ter pripečenec iz Karlovič Varij. Bogata izbira sladšic crema à la glace, milan-skega kruha, hlebov, dezertnih biškotinov, najfinejih fav, napravljenih z mandeljni, fondants, in vsakovrstnih sladkarij.

Najfineja vina in likerji ter pivo v buteljkah.

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznana kakor najbolje in naj-trajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaličnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem laminu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolska olja, mast za stroje, mastila za vozove, priznane in najboljše snamke (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in plaarna v TRŽIČU (Montaleone) pri Trstu.

Mnenje g. dr. Lihotzky

Primarij in docent poročništva in bolezni žen na vseučilišču na Dunaju

Gospod J. SERRAVALLO

TRST

Železnato Kina-vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo) smatram ga, po mojem izkustvu, kakor uspešno okre-pilo, katerega se vžije.

DUNAJ, 12. aprila 1905.

Dr. Lihotzky.

SLOVENCIM NE ZAMUDITE OBISKATI

Pariško prodajalnico obuvala :: :: ::
Trst ul. S. Antonio št. 4 (hiša Terni) (Calzoleria Parigina)

kjer najdete vsaki dan nove dohode najlepšega obuvala za gospode, gospé in otroke. Največja eleganca, cene zmerne, blago prve vrste.

HOTEL BALKAN70 sob. elektr. razsvetljava, kupa, kopeli
Cena zmerna. Počastje & čaj**HOTEL BALKAN**

Prvi plesni venček priredi tam-
buraški odsek pev. društva »Kolo« v
soboto dne 16. novembra 1907. ob
9. uri zvečer v veliki dvorani »trgov.
izobraževalnega društva«, ulica San
Francesco št. 2. I. Med plesom bo
šaljiv srečolov, šaljiva pošta ter bitka s
korjandoli. Plesovodja gosp. Ume k.
Vstopnina: za gospode 80 st., za dame
40 st.

Odborniki dramatičnega društva so
vabljeni na sejo nočjo ob 7. in pol v druš-
tveni sobi.

»Čitalnica« pri sv. Jakobu opozarja
gg. odbornike na važno sejo, ki se vrši danes
četrtrek v društvenih prostorih.

Darovi.

Pri pevski zabavi pevskega društva
»Višava« na Konkornelu se je nabralo v
gostilni g. Vinkota Ferluga 10 kron za moško
podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v
Trstu. Denar hrani naša uprava.

Slov. akad. društvo »Balkan« je da-
rovalo Sv. Ivanski tamb. zbor K 20. — za
ljudske knjižnice; nadalje g. A. V. pri sorti-
ranju knjig 70, g. Stipe Ferluga, učitelj-vodi-
telj 50, g. dr. Gruden 10, in družina Carman
13 knjig.

Izreka se tem potem najiskrenejša hvala.

Narodna delavska organizacija

priredi v nedeljo dne 17. t. m. ob 4.
uri popoldne javen shod v Pro-
seku.

Odborniki »N. D. O.«

se uljudno naprošajo, da se udeleže danes
vožne seje, ki bo ob 7. in pol zvečer.

Vesti iz Istre.

Razširjenje železniške postaje v
Matuljah. Teh dni prično razširjati in pre-
zidavati postajo na Matuljah; delo bo dovr-
šeno meseca aprila 1908. Stroški za razšir-
jenje bodo znašali okoli 150.000 K.

Vesti iz Kranjske.

Gonjača je obstrelil neki lovec, ko je
Fran Kocijančič iz Černivca pri Mošnjah pri-
redil pri Velikem Dobropolju lov. Obstrelje-
nec je posestnikov sin in so ga morali zaradi
težke poškodbe prepeljati v ljubljansko bol-
nišnico.

Nečloveška mati aretirana. Orožniki
so aretirali in izročili deželnemu sodišču
Marijo Rozmanovo, ki je namenoma umorila
v Vižmarjih svojega 6-letnega sina Franca.
Sodna komisija je konstatirala, da je bil
deček zastrupljen s strupom za podgane.

Gospodarstvo.

Pošiljatev denarja v Ameriko.
Iz New Yorka poročajo, da se v mino-
lem tednu ni izvozilo nič zlata, srebra le
998.000 dolarjev. Uvozilo se je pa 7.273.000
dolarjev zlata in 70.000 dol. srebra.

Premog se zopet podraži.

Trboveljska premogokopna družba je
zopet zvišala cene premoga. Ker so tudi
cene prevažanja po železnici višje, bodo
kmalu samo bogatini mogli kuriti s pre-
mogom!

Razne vesti.

Zdravniki štrajkajo. Kakor poro-
čajo iz Budimpešte, štrajkajo zdravniki v
Košicah in Aradu.

Alkohol in samomor. Profesor Hel-
ler pravi: Vzrok, da se množijo slučajni sa-
momori, se mora pripisati razširjajočemu se
alkoholizmu. Imel 300 samomorilcev, ki sem
jih raztelesil, jih je trpelo 143 na kroničnem
alkoholizmu, torej 48 odstotkov.

Vojna ladija »Jena«. Iz Pariza po-
ročajo: Ker ni možno več popraviti vojne
ladije »Jena«, na kateri je pred meseci eks-
plodiral smodnik, je ministerstvo vojne mor-
narice sklenilo, da se rabi to ladijo kakor
cilj strelnem vežbanju.

Vozni listek na sonce. Neki Američan
je izračunal, da bi vozni listek od zemlje na
sonce, po ameriških železniških tarifih, veljal
okoli 4 milijone kron. Postava, ki zabranjuje,
rabiti vozni listek zaporedoma za dve osebi,
bi se seveda morala spremeniti, da bi bil li-
stek veljaven od rodu do rodu, kajti za to
potovanje bi bilo treba 300 let, če bi vlak
vozil s hitrostjo 1 kilometra v sekundi, saj je
sonce od zemlje oddaljeno povprečno
150.000.000 kilometrov.

**Išče se
UREDNIKA**

za list »MIR«.

Pogoji po dogovoru. — Nastop čimprej.
Ponudbe: Katol.-polit. in gospodar-
skemu društvu za Slovence na Ko-
roškem v Celovcu.

Restavracija Finding

(ALL'ORSO BIANCO)

ulica Cologna št. 9-13.

Velik prostor s plesno dvorano, vrhom, kegljiščem
biljardom Seifert igralno sobo. Separatna sobana za
klube in društva. Najpripravljen lokal za zborovanja,
društvene zabave, ženitovniške pojedine itd. itd.
Vsako nedeljo in četrtrek plesna zabava
pri kateri svira orkester.
— — — Prostor za 1000 oseb. — — —

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo;
nestanovitne besede se računajo enkrat
»66 Najmanjša pristojbina 40 stotink.
Plača se takoj.

Išče se deincev čevljarja. Ulica Sorgente št.
7, III. nad., vrata 14. 1467

Naznanilo dobrim družinskim materam!

Ako hočete obvarovati svoje otroke pred raznovrstnimi boleznimi vsled mraza — pridite vse v

Bazar 33 in 49 v ulici S. Nicolo št. 29

kjer najdete veliko izbero maj in spodnjih hlač, ki vas obvarujejo pred burjo.

Vedno po malenkostni ceni 33 in 49.

Postrežba točna in tudi brezplačna na dom.

Žržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2 v lastni palači

(Vhod po glavnih stopnicah) TELEFON 952

ima na razpolago

Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vlomom in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se
oddajajo strankam v najem in sicer:

za celo leto	kron 30
pol leta	20
četrt	2
za en mesec	6

Shrambice so 24 cm visoke, 21 cm široke, 48 cm globoke.

Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno
shranijo in zaprejo svoje stvari, katerih ni treba prijaviti.

Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

ZALOGA POHIŠTVA TOVARN**MIZARSKÉ ZADRUGE**

v GORICI-SOLKAN

TRST VIA DEI RETTORI (ROSARIO)

PALAČA MARENZI
PODRUŽNICE: SPLJET, REKA TELEFON 11 1631**Prvi valjčni mlin Josefa Krausa sinovi**

Delniška družba v Osjeku.

Glavno zastopstvoza Trst, okolico, Istro, Goriško
in Dalmacijo**Friderik Schwarz, Trst**

ulica Valdirivo št. 3

TELEFON 945

Patent Eternitov Škrilj Hatschek Asbestov Cementni Škrilj

je najboljši material za pokritje hišnih streh, dvoreev in tovarn. Pošiljajo se
povsod lastni delavei, da potrebno delo točno dovršijo. Pripravni material za
zavarovanje zida proti mokroti. ZALOGE V VSEH GLAVNIH MESTIH.

Vprašajte vzorce in kataloge v

Portlandcementnih tvornic Dovje (Lengenfeld) Trst, Scala Belvedere št. 1, Telefon 1057

Majcen Miloš
Trst, ulica Leo št. 2, pri-
poroča svojo mizarstvo de-
lavnico. 857

Iščem težaka za v kuhinjo. — Hotel. Balkan. 1465

Praktikanta ki zna slovenski, italijanski in
nemški, sprejme takoj velet-
govska tvečka. Ponudbe pod »MARLJIV« na »In-
seratni oddelku Edinosti«. 1452

SLIKAR - DEKORATER

Giuseppe de Franceschi

Trst, ul. Ugo Foscolo št. 9

izvršuje vsakojako slikanje sob v
različnem modernem skladu

Tapeciranje s papirjem.

DELO DOVRŠENO. CENE ZMERNE.

F. Pertot urar

Trst, ulica Poste Nuove 9

Zopne ure najboljših tovarn.
Najnovejša stenske ure. Izbor ur za birmo
darila. Popravlja po zelo nizkih cenah.

DRUGERII Josip Zigon

Filijalka na Proseku št. 148

Izbor drog, barv, čopičev, pekani
parfumov, ša. mila. — Zaloga mineralne vode,
oska za parkete, na mizale pripravljene
strupa tamariče, malineve itd. itd.

V dobroznani prodajalnici jestvin in kolonijal

Petra Peternel

v ulici Giulia št. 76

je vdobiti vsakovrstne jestvine, kakor: kavo,
riž, testenine (napeljske), sladkor, turščo in
belo moko, naravno maslo, sveče, milo, jedilno
olje prve vrste. — Blago vedno sveže.

V novi prodajalnici slanine

Trst, ulica Campanile 15 (Piazza Ponterosso)
se dobi velika izbira

kranjskih in dunajskih klobas in
— najokusnejših drugih slanin. —
Direktno uvažanje.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ulica Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkve sv. Antona novega

Prodaja vsakovrstne ure in popravlja iste
po zmernih cenah in z jamstvom.

ANTON SKERL

mekanik, usprizvožen izvedenec.

Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst

Zastopnik tovarne koles in motokoles »Puch«

Napeljava in zaloga električnih zvoncev, ljad
in prodaja gramofonov, zvonov in fonografov
Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična
delavnica za popravljanje šivalnih strojev, koles
motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON št. 1734.

Prodajalnica rokovic in kravat**R. Hubmann**

Trst - CORSO št. 19 - Trst

Ustanovljena 1865.

Rokovice glave I. vrste, 2 gumba od gl. 1 naprej
Rokovice glave visoke od gl. 2 naprej
Rokovice Dante, ki se dajo prati, 3 gumbi, gl. 1-30
Rokovice z imita-kože, 3 in več gumbov
Rokovice glave z dvojnimi šivom za dame in dečke
Rokovice glave z dvojnimi šivom za gospode in dečke
Rokovice od volne na izbero
Rokovice za kočijaže, bolgar z dvojnimi šivom gl. 2.

Velika izbira kravat zadnje novosti.

Izdelovanje in popravljanje rokovic v 24. urah.
Prah za gos. e. tvečke KIELHAUSER v Gradcu,
grška Ciprija po 10 avc. zavitek: milo COCOS.

Odlikovana tovarna glasovirjev**E. Warbinek**

Trst, Piazza Carlo Goldoni 12

(vogel Corso - Via Nuova)

Specijaliteta pianinov, glasovir-
jev svetovnih tvrdk Steinway in
Jons v New-Yorku, Schweighofer itd.
Elekt. pianini, orkestroni, harmoniji
Izposojeje. — Menjuje. — Daje na obroke.
Popravlja. — Akordira po zmernih cenah.